

МОТИВИ

към проект на Закон за изменение на Закона за търговския регистър и регистъра на юридическите лица с неστοпанска цел

Проектът на Закон за изменение на Закона за търговския регистър и регистъра на юридическите лица (ЗИ ЗТРРЮЛНЦ) предвижда изрична уредба относно срока за разглеждане от длъжностните лица по вписванията на заявленията за обявяване на декларация по чл. 38, ал. 9, т. 2 от Закона счетоводството (ЗСч), чрез която предприятията, които не са осъществявали дейност през отчетния период, се освобождават от задължението за публикуване на годишния финансов отчет, консолидирания финансов отчет и годишния доклад за дейността си.

Съгласно чл. 5 от Закона за търговския регистър и регистъра на юридическите лица с неστοпанска цел (ЗТРРЮЛНЦ) в търговския регистър и регистъра на юридическите лица с неστοпанска цел (ТРРЮЛНЦ) се обявяват актове, които се отнасят до търговците, клоновете на чуждестранни търговци, юридическите лица с неστοпанска цел и до клоновете на чуждестранни юридически лица с неστοпанска цел, за които е предвидено със закон, че подлежат на обявяване. Законът за търговския регистър и регистъра на юридическите лица предвижда кратки срокове за разглеждане на подадените заявления от длъжностните лица по регистрация, които гарантират бързина и процесуална икономия на дейността по регистрацията, както и осигуряване на публичност: заявленията за вписване, заличаване и обявяване се разглеждат по реда на постъпването им и длъжностните лица по регистрация се произнасят *незабавно след изтичане на три работни дни от постъпването им* (чл. 19, ал. 1 и 2 от ЗТРРЮЛНЦ), а заявленията за първоначална регистрация на търговци се разглеждат *до края на следващия работен ден от постъпването им*. Изключение е допуснато относно разглеждането на заявления за обявяване на годишните финансови отчети и доклади, което става по реда на постъпването им отделно от другите заявления (чл. 19, ал. 3 от ЗТРРЮЛНЦ).

Спазването на законоустановените срокове за разглеждане на заявленията е от значение за нормално функциониране на бизнеса – за възникване на нови търговски субекти и отразяване на настъпили промени по партидата на вписани субекти, за обявяване на покани за свикване на общи събрания на акционерите, за извършване на справки чрез портала на ТРРЮЛНЦ, необходими на икономическите оператори и всички останали субекти, използващи ежедневно информационната система на ТРРЮЛНЦ, както и за осигуряване на правната сигурност в гражданския и търговския оборот.

С § 15 от Преходните и заключителни разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс (обн., ДВ, бр. 92 от 2017 г.), беше изменена разпоредбата на чл. 38, ал. 9 от ЗСч (в сила от 01.01.2018 г.). Съгласно новата редакция на чл. 38, ал. 9, т. 2 от ЗСч освобождават се от задължението за публикуване на годишния финансов отчет, консолидирания

финансов отчет и годишните доклади предприятията, които не са осъществявали дейност през отчетния период, и това обстоятелство се декларира с декларация, която се публикува в търговския регистър в срок до 31 март на следващата година. Законът за търговския регистър и регистъра на юридическите лица не урежда изрично реда и срока за разглеждане на заявленията за обявяване на декларация по чл. 38, ал. 9, т. 2 от ЗСч, чрез която предприятията, които не са осъществявали дейност през отчетния период, се освобождават от задължението за публикуване на годишния финансов отчет, консолидирания финансов отчет и годишния доклад за дейността си. Липсата на изрична уредба относно реда и срока за разглеждане на тази категория заявления налага разглеждането им по общия ред, установен в чл. 19, ал. 1 и 2 от ЗТРРЮЛНЦ, в резултат на което се създава претовареност и неефективност в работата на ТРРЮЛНЦ и като следствие – забавяне при обработването и разглеждането на всички категории заявления за вписване и заличаване и заявления за обявяване на актове, които се разглеждат по реда на постъпването им.

При прилагането на разпоредбата на чл. 38, ал. 9, т. 2 от ЗСч през 2018 г. за заявяване на обстоятелства относно финансовата 2017 година възникнаха множество затруднения при тълкуването на разпоредбата и практическото ѝ изпълнение, тъй като законът не уреди изрично изискванията и сроковете за разглеждане на заявления с декларация по чл. 38, ал. 9, т. 2 от ЗСч. В резултат от това в ТРРЮЛНЦ постъпиха значителен брой заявления за тяхното обявяване, които съобразно действащите правила на чл. 19, ал. 1 от ЗТРРЮЛНЦ подлежат на разглеждане наред със заявленията за вписване и заличаване на обстоятелства и обявяване на актове, включително и тези за първоначална регистрация. Към месец април 2018 г. се натрупа забава от около 20 дни при разглеждане на заявленията в сроковете по чл. 19, ал. 2, съответно и по чл. 19, ал. 3, изречение първо от ЗТРРЮЛНЦ. Забавата за разглеждане на заявленията в предвидените законови срокове беше преодоляна едва през месец октомври 2018 г. в резултат от полагане на извънреден труд от длъжностните лица по регистрацията.

Съгласно данни на Националния статистически институт броят на неактивните субекти е между 150 000 и 200 000. В случай че не бъдат предприети законодателни мерки за уреждане на изискванията и сроковете за разглеждане на заявления за обявяване на декларацията по чл. 38, ал. 9, т. 2 от ЗСч, може да се очаква посоченият брой субекти, които не са осъществявали дейност през финансовата 2018 година, да предприемат действия за обявяване на декларации в информационната система на ТРРЮЛНЦ. Като последица от очакваното обявяване на голям брой декларации по чл. 38, ал. 9, т. 2 от ЗСч ще настъпи отново натрупване на огромен брой заявления в Агенцията по вписванията за разглеждане от длъжностните лица по регистрацията в началото на 2019 г. Предвид крайния срок за подаване на посочените декларации - 31 март на следващата година, може да се очаква кампанияност при подаване на заявленията за обявяване на декларации по чл. 38, ал. 9, т.2 от ЗСч в първото тримесечие на календарната година, свързана със забавяне на работата на регистрите при разглеждане на заявленията в предвидените срокове по чл. 19, ал. 2 от ЗТРРЮЛНЦ.

Предложеното изменение на чл. 19, ал. 3 от ЗТРРЮЛНЦ предвижда заявленията за обявяване на годишните финансови отчети и доклади, когато това се изисква по закон, както и декларациите по чл. 38, ал. 9, т. 2 от ЗСч, да се разглеждат по реда на постъпването им отделно от другите заявления. По този начин

разглеждането на заявленията за обявяване на декларациите по чл. 38, ал. 9, т. 2 от ЗСч ще бъде подчинено на реда, предвиден за разглеждане на заявленията за обявяване на годишните финансови отчети и доклади, когато това се изисква по закон.

Целта на законопроекта е подобряване на организацията и ефективността в работата на ТРРЮЛНЦ, преодоляване на забавянето при обработването и разглеждането на всички категории заявления за вписване, заличаване и обявяване, чрез което се съобразява принципа на бързина и процесуална икономия на дейността по регистрацията по чл. 2а от ЗТРРЮЛНЦ.

Очакваният резултат от прилагането на новото правило за отделно разглеждане на заявленията за обявяване на декларациите по чл. 38, ал. 9, т. 2 от ЗСч е предотвратяване и ограничаване на случаите на просрочено обявяване на други актове, които се отнасят до търговците, клоновете на чуждестранни търговци, юридическите лица с нестопанска цел и до клоновете на чуждестранни юридически лица с нестопанска цел, за които е предвидено със закон, че подлежат на обявяване. Ще се осигурят предпоставки за нормално функциониране на бизнеса – за съвременно вписване на нови търговски субекти и настъпили промени по партидата на вписани субекти, за обявяване на покани за свикване на общи събрания на акционерите, за извършване на справки чрез портала на ТРРЮЛНЦ, необходими на икономическите оператори и всички останали субекти, използващи ежедневно информационната система на ТРРЮЛНЦ, както и за осигуряване на правната сигурност в гражданския и търговския оборот.

Проектът на ЗИ ЗТРРЮЛНЦ не съдържа разпоредби, свързани с въвеждане на регулаторни режими.

Предложеният проект на нормативен акт няма да доведе до пряко и/или косвено въздействие върху държавния бюджет. Разходите по изпълнението на нормативния акт ще са в рамките на утвърдения за съответното ведомство бюджет.

Проектът на ЗИ ЗТРРЮЛНЦ не съдържа разпоредби, транспониращи актове на Европейския съюз, поради което не е приложена таблица за съответствие с правото на Европейския съюз.

С оглед на обстоятелството, че липсата на изрична уредба относно разглеждането на заявленията за обявяване на декларациите по чл. 38, ал. 9, т. 2 от ЗСч създава непреодолими трудности в организацията и ефективността в работата на ТРРЮЛНЦ към момента, и според посочените по-горе очаквания за подаване на значителен брой нови такива заявления в срок до 31 март 2019 г. вероятно ще настъпят още по-сериозни трудности и пречки за нормалното функциониране на бизнеса, поради което е налице спешна необходимост от приемане на проектозакона. Предложеното изменение в чл. 19, ал. 3 от ЗТРРЮЛНЦ има преки правни последици единствено по отношение на организацията на дейността на ТРРЮЛНЦ и задълженията на длъжностните лица по вписванията, поради което не е от естество да засегне неблагоприятно други правни субекти и правни отношения. Изложените обстоятелства съставляват изключителен случай, който съгласно чл. 26, ал. 4, изречение второ от Закона за нормативните актове обосновава необходимостта от определяне на по-кратък срок за предложения и становища по проектите на ЗИ ЗТРРЮЛНЦ, мотивите и предварителната оценка на въздействието, а именно - 14 дни от публикуването им за обществени консултации.